LE DIRECTEUR GÉRANT
DÉPOT LÉGAL
VOIX DU PEUPLE — TIẾNG-DÂN
Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NĂM — SỐ 427 MỖI SỐ 5 xu 辛未年九月初四日 NGÀY THỨ TƯ 14 OCTOBRE 1931

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	6$00
Sáu tháng	2.60	3.50
Ba tháng	1.20	1.60

Mua báo phải trả tiền trước
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN ĐÌNH PHIÊN — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN 聲 民

LA VOIX DU PEUPLE

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÁN Đường Đông-Ba — Huế
Giây thép nói số 83
Giây thép : TIẾNG-DÂN — Huế
N° 1697

Tự do là cái quyền làm những điều không thiệt hại đến kẻ khác.
(Lacordaire)

TỰ-DO CÓ HẠN-CHẾ
(Câu chuyện hạn-chế ly-hôn ở nước Nga)

Người Âu tây yêu tự do, thường hy sinh cả thảy để tranh cho được cái quyền tự do. Song biết quí cái tự do của mình, lại phải trọng cái tự do của kẻ khác, nên lại có cái thuyết « Tự do có giới hạn ». Giới hạn tức là cái giới thuyến phân biệt tự do của mình cùng tự do của người vậy.

Bởi vậy, ai nấy đều được tự do mà sau cái giới hạn ấy mới sinh ra ; pháp luật tức là cái khí cụ để bảo chướng cái giới hạn ấy cho không ai được xâm phạm. Trái lại chưa được tự do mà lập ra giới hạn không căn cứ vào cái gì, ấy là áp chế; đã được tự do mà không có giới hạn thì phóng túng mà không có bờ bến gì, thành ra tự bạo. Hai điều đều có hại cả. Đã tự do mà phải có giới hạn, chính vì lẻ ấy.

Nước ta đi sau bước chậm, bất kỳ vấn đề gì, các dân tộc trên thế giới đã đi qua từ bao giờ, hiện đã thành ra vật cổ, khi ấy mình mới tò mò học theo. Đừng kể chuyện khác, chỉ một câu chuyện « tự do kiết hôn » đã thấy cái trạng huống muộn màng nói trên.

Hiện ở xứ ta ngày nay, vì tấn kịch « thanh niên tự tử vì tình », dư luận phần nhiều xu theo phong triều « phụ nử giải phóng » ; thậm chí có kẻ xót tục ghét đời mà tán đồng cái thuyết « ly hôn tự do » nữa. Tự do kiết hôn, chúng ta phải nhận là hợp lẻ, không có chổ gì đáng cải chối. Song theo dân tộc văn minh, một là phải đến tuổi thành nhân, hai là bên nam bên nử, đều có nghề nghiệp, ba là tánh tình xứng hợp, như vậy thì ái tình mới được lâu dài. Nếu cứ nói tự do mà thả lỏng như ngựa không cương, chạy bậy theo con đường thú dục, thì cái hại không phải là ít. Xin thuật câu chuyện « Hạn chế ly hôn » ở nước Nga dưới nầy, đủ rỏ cái thuyết « Tự do phải có giới hạn » trên :

Nước Nga từ theo chánh thể mới về sau, toàn cả trong nước, đối với vấn đề phụ nử giải phóng, hết sức để xướng cổ động, phần nhiều nử giới, say mê theo lối tự do lảng-mạn ; một đỉnh gì không toại ý thì lấy cớ rằng cảm tình bất hợp, đòi ly hôn ngay. Trăm ngàn lá đơn trình Tòa đều viện một cái lý do ấy, đến nổi chánh phủ phải đặt ra một cái « cuộc ly hôn » để chuyên xử đoán về việc ấy. Theo tờ báo cáo năm ngoái, về thứ án kiện ấy kể có trên 34.000 cái, thật là một đều thủơ nay chưa có.

Chánh phủ thấy tình hình ấy rỏ rằng đàn bà từ được quyền giải phóng, địa vị càng cao, thường thường trở xem đàn ông như một vật không đủ khinh trọng gì, muốn gì được nấy ; thậm chí có kẻ sớm mai kiết hôn mà buổi chiều kiện xin ly dị. Nếu cái tệ hại ấy kéo dài ra thì về phương diện phu phụ, tuyệt không có chút gì gọi là ái tình, xem gia-đình như trạm quán, sẻ thành một dân tộc lạ đời trên thế giới nầy. Bởi thế nên tháng 7 năm nay, chánh phủ mới đặt ra luật pháp ly hôn, trong có đều nầy :

Phàm ly hôn buộc hai bên phải có lý do cho đầy đủ, không chỉ lấy cớ cảm tình mà chuyển đi. Vô luận trai gái, trọn đời chỉ hạn có hai lần ly hôn mà thôi. Sau ly hôn rồi, từ ngày án định kể đi mà chưa đủ một năm thì không được tự do kiết hôn lần thứ hai. Nếu trái luật ấy thì bị phạt nặng.

Phép hạn chế ấy tuyên bố ra, phần nhiều phụ nử biểu thị phản đối, song vì oai tín của chánh phủ, nhứt quyền thi hành, nên đã thành luật.

Xem việc trên nầy thì rỏ sau khi đã được tự do rồi người ta cần phải lập phép để hạn chế, cho khỏi có cái tệ tự do không bờ kia. Phép ấy cũng vì hoàn cảnh mà ứng thời xuất hiện, chớ không lạ gì.

Hiện ở xứ ta, phụ nử cần phải giải phóng mới hợp với nhân đạo và trừ khử cái tục khinh rẻ con gái lưu truyền lâu nay. Vấn đề tự do kiết hôn chúng ta nên tán đồng. Song phép hạn chế ly hôn nói trên, cũng nên đồng thời để khởi, vì có hạn chế sự ly hôn thì người ta mới biết cẩn thận trong sự kiết hôn mà tránh được cái hại « mai hợp chiều tan » như lủ oan - ương đồng nội kia vậy. Xin chất cùng anh em chị em thức giả trong nước.

K. S. S.

Ở BOLIVIE

Thợ thuyền thất-nghiệp bành hung

Lapaz, Octobre — Thợ thuyền thất nghiệp nổi lên làm hung cướp phá các nhà hàng. Trong các cuộc xung đột tính ra có 2 người chết và rất nhiều người bị thương.

Xem trang ba, bài :

Cai ao không kết nut

MỘT CUỘC MÉT-TIN VỀ VẤN-ĐỀ THỰC-DÂN Ở ĐÔNG-DƯƠNG

(Tiếp theo)

M° Bézlat

Ông Bézlat, cựu đốc-lý Saigon, ngỏ ý chắc rằng tất cả hội-viên hội Nhân-quyền cho rằng việc biến - động ở Yên-bái cùng những cuộc biểu tình khắp trong xứ Đông-dương, là quan-trọng thứ nhứt, và định đem ra làm vấn đề cốt-yếu trong cuộc bàn-luận nầy.

Vì sao sau 70 năm thực-dân, vì sao sau khi một tay tai to mặt lớn ở Anh, là Lord Northcliffe, đi du-lịch trong xứ Đông-dương, tỏ lời khen ngợi là một đất thực-dân bình-tỉnh chắc chắn, mà lại có một trận bình hỏa ghê gớm như thế ấy ? Thật là một sự thất-bại to lớn, mà to lớn nhứt là sự bối rối của các nhà đại-diện nước Pháp ở thuộc-địa. Có ai hỏi đến các nhà đại diện đó về nguyên nhân những cuộc biến động ấy thì họ sẽ đồng-thanh trả lời lại một cách vắn-tắt dể dàng rằng : « Chủ nghĩa cộng-sản đã du nhập trong xứ Annam ; các mối họa hại khác đều tự đó mà ra cả ». Than ôi, nguyên-nhân có phải can gần như thế đâu, mà thật là sâu xa kia. Mất lòng dân bản-xứ, ấy nguyên-nhân tại chổ đó. Có thể triệt được cuộc vận-động cộng-sản, nhưng rất khó chuộc được lòng người đã mất. Ở Đông-dương, ta bị dân bản-xứ ghét, ấy một đều khó chịu.

Nói thế có phải nói cuộc giông tố ở Nga không có ảnh-hưởng gì đến xứ Đông dương không ? Không. Đều ấy không đúng với sự thực. Nếu muốn thật gần sự thực thì hãy nói rằng người Annam chỉ mượn của người Nga những cách thức cùng phương châm [illegible] đích không phải để dựng nên chế-độ Xô viết, nhưng chính là để khôi-phục sự độc lập của họ. « Độc-lập », hai chữ ấy, nó cứ ở trong não tưởng tượng của họ luôn luôn, ta không biết làm cho nó tiêu tán đi được, lổi tại ta.

Vì sao những cuộc biến-động lo có thể xảy ra được ?

Diễn giả rút ra một quyển sách con do nhà in Guyot et Scribe xuất bản năm 1846, nhan đề là « *Một vài ý kiến về ba vấn đề căn bản trong việc thực dân ở Phi châu* » Ai chưa đọc quyển sách ấy từ đầu tới đuôi, chắc cũng tưởng tác giả là một người trong phái cọng sản, nhưng thật ra lại là một tay binh - vực chủ - nghĩa « thực-dân bằng binh lực ». Tiếc rằng tác giả không ký tên.

Trong sách ấy có nhiều đoạn nên nhớ : « Nếu không có thể lần lần đuổi, hay là đuổi liền dân A-rạp đi, nếu không thể làm cho họ tiệt hết đi, thì cũng phải gắng gượng mà ở chung với họ mà thôi ».

Có nên thế chữ « Annam » vào chữ « A-rạp » mà làm một bài học không ?

Dở vài trang nữa : « Chúng ta phải tìm hết cách để đồng hóa dân A-rạp với chúng ta, để thay đổi lần lần các phong tục của họ. Chúng ta không nên mong được lòng yêu mến của họ ; nếu có được cái kết quả đó, cũng còn lâu đời lắm. Nhưng nếu chúng ta nới bớt cái ách của chúng ta một chút thì có thể làm yếu bớt cái não khởi loạn mà họ khăng khăng ôm lấy, lâu nay ».

Dở thêm vài trang nữa : « Cái công lý không phân biệt người Âu với người A-rạp cũng có thể có ảnh hưởng lớn ».

Chúng ta hảy đọc luôn : « Người A-rạp không muốn ở chung với chúng ta được... Họ không hiểu biết, họ sợ cái văn-minh mà chúng ta du nhập vào xứ họ bằng vỏ lực, mà họ hiểu biết sao được chớ ..? Không phải tôi không biết rằng chiến tranh và chính-trị — tuy có hại — là cần kíp; không phải tôi không biết rằng sau nầy ta có thể tẩy hết những đều ác liệt ngày nay, nhưng tôi phải nói thiệt rằng phải nhiều thì giờ, phải dồi dào vỏ lực mới du nhập được cái văn-minh tốt đẹp thứ như kia, lại phải cho thiệt khôn ngoan, nhất biết dùng công lý và lòng khoan hồng mới có thể rửa sạch các cái vết ác liệt, và làm cho người A-rạp quên mất hẳn đi được ».

Thôi, dừng lại đó, chừng nấy giòng cũng đủ bày tỏ hết ý của diễn giả muốn bày tỏ hôm nay đây, chừng nấy giòng cũng làm cho ta hồi tưởng lại những đều ta đã làm ở Đông-dương.

(Xem tiếp trong nhì cột nhì)

CÂU CHUYỆN TỨ DÂN
VI (1)
Nông Công Thương lại mất địa-vị trong xã-hội

Từ nhà Tần khởi lên.. tạo ra cái chế-độ bất lương kia, tui chẳn tướng tứ-dân, đều bị cái thế lực ảnh hưởng ấy chi phối, mà dồi ra lốt khác, như trên đã nói. Song có một đều chúng ta cần nên suy xét là : Đồng thì dồi lốt mà hạng Sĩ kia sao lại trở chiếm được cái độc quyền « sang » ?

Câu hỏi trên nghe như thường, mà suy cho đến nguồn, tìm cho đến gốc, thật là cái cuộc đại biến, không những xô đổ cái nền chánh-giáo học thuật của hiền-triết mấy đời trước (Khổng Mạnh trở lên), mà lại lùa cả bao nhiêu nhân tài đời sau nhốt vào một cái buồng kín tối tăm chật hẹp là « chuồng hư khinh thực » kia. Xin lược kể sự biến ấy như dưới :

Chế-độ bất lương do nhà Tần đã gây sẵn rồi, từ đời Hán cho đến mấy đời đế vương sau cứ theo đó bồi đắp thêm lên. Lạ gì cái tâm-lý các nhà quân quyền chuyên chế, tài sản trong nước là của riêng một nhà, nhân dân trong nước là tôi tớ riêng của một người, đối với các nghề nghiệp trong dân gian, cái gì lợi cho mình thì vun trồng vùa giúp cho nẩy nở ra, mà cái gì không lợi, cho nhà riêng mình thì dầu có cần thiết cho dân cho nước cũng không thèm để ý đến. Bởi thế nên hạng Sĩ kia, vì nghề riêng của mình có thể nhắm chừng theo chế độ mỗi đời, uốn cong bẻ vạy, tùy khuôn sáo của họ mà bước lên cái địa vị « thiên » đặng choán cả cái ghế thượng-lưu trong xã-hội, mà hạng Nông Công Thương thì lần lần sa vào cái vòng liệt-bại. Thử dở mấy bộ lịch-sử là bản gia-phổ riêng của mấy triều đế vương ra mà xem, thì thấy trải trên 2000 năm từ đời Tần đến Mãn-Thanh, mảo cao áo dài, ăn sung ở sướng, phùng mang trợn mắt mà múa men trên sân khấu toàn là hạng « Sĩ lại » mang mặt nạ thánh hiền kia. Còn hạng Nông tuy họ cho là hèn, song vì cái cớ « sống cần phải ăn » nên không thương cũng giả làm cúm núm, trên mặt sử sách, thỉnh thoảng có thấy một đôi chổ nói chuyện « khuyến Nông trọng cốc » 勸農重穀 như bèo trôi giữa biển. Đến Công và Thương thì trừ « truyện Hóa thực » 貨殖 của Tư mả Thiên ra, thắp đuốc mà tìm, vác gai tảo mà cào, cũng không sao gặp được một tý đỉnh đinh trên lịch-sử. Cha ôi ! Nông Công Thương không phải là nghề cần yếu cho sự sống của loài người sao ? Nếu không có họ thì bác Sĩ kia cũng ngay cẳng cuốc đó, ngồi mà thở ra, có cựa quậy gì được, sao mà tiện bọn họ đến nổi cầm như dê-rô (zéro) thế ! Nguyên nhân vì đâu ? không phải một sự đại biến thiên trên lịch-sử sinh hoạt bên Á-đông nầy hay sao ?

(Còn nữa)

Minh-Viên

(1) Xem lại CÂU CHUYỆN TỨ DÂN bài I, II, III, IV, V ở T D số 421, 422, 423, và 425

CHUYỆN HAY

Lợi chuyện làm nghĩa

Đã nhiều lần Lạc nhân nói đi nói lại rằng ở đời không có cái gì là tuyệt đối, chỉ là tương đối thôi. Mà bởi cái cớ ấy nên con người đã có lòng với cuộc tấn hóa thì càng hăng hái làm việc, mà con người vì một cớ gì phải bị sầu thảm đọa đày cũng còn cái phương pháp tìm đều an-ủi. Tôi dùng thí dụ cắt nghĩa cho rõ thêm : người học giỏi sẳn hảo tâm làm công nọ việc kia, nếu đối với kẻ thua kém hơn mình thì cho mình đã làm được ít nhiều bổn phận ; nhưng ngó lên kẻ đã hơn mình thì vẫn thấy mình còn thua sút, vì vậy mà phải ra công cho bằng kẻ hơn. Một người than nghèo than khổ, phiền cho số phận, cản duyên. . . . nếu chỉ ngó lên thấy những kẻ giá trị kém mình mà vẫn phong lưu phú quí, thì càng phiền khổ trăm phần ; nhưng nếu biết xét rộng ngó xa, nghĩ đến biết bao nhiêu người hơn mình về đường trí dức mà suốt đời vẫn mải miệt trong cái biển trầm luân, cay đắng hơn mình xấp mấy, thì cũng nguôi sầu lấp thảm cắn răng mà chọi với đời.....

Vì muốn dẫn hai cái ví dụ chung mà tưởng như ra khỏi cái đề. Số là hôm nay Lạc nhân muốn đem hai tấm tranh trong phần mà bày ra trước mắt cho độc giả, hai tấm tranh ấy Lạc nhân không phải trông thấy bởi cái nhản mạc của cặp mắt mà chính vì mường tượng trong khối óc của Lạc nhân.

Vừa rồi nhân ghé lại Tourane mấy bữa, có nghe nói chuyện hát giúp Nghệ-tỉnh. Cuộc tổ chức thì hoàn thiện, số thu nhập cũng bộn bề. Nhưng lại nghe có người nói mấy người giúp cuộc hát có hơi lảng phí. Như đi tập hát rồi rủ nhau vào tiệm ăn khuya, đánh chén, số tiền ấy với tiền đi xe lên xe về v.v., nhứt nhứt đều bắt chi tiền ra trả ; lại còn đòi mỗi người những mấy cái vé xem không v.v..?

Nghe như vậy mà Lạc-nhân không muốn tin. Nếu có vậy thật thì có còn gì là làm việc nghĩa ? huống mấy người ra giúp việc cũng toàn tay hào phú, không có cuộc hát giúp nầy thì họ lại không tiệc tùng, không xe cộ sao ? Hay là họ nới tiền thâu vào nhiều, tiêu xài bớt một phần cũng không hại...

Được cái tin, còn lưỡng lự, lại chưa có thì giờ hỏi lại đầu đuôi, thành thử đến khi nằm trong toa xe lửa đi về Huế, trong lúc mơ màng lại ngó thấy mình ở ngoài Hà-tỉnh... Cảnh trời mưa ướt át, chổ mình đứng nước cũng phập phèo, ngó trước mặt thì có cái nhà tranh gió đánh ngả xiêu, để thấy phía trong một cái nồi đất... trống. Mấy người ngồi đương sưởi lửa bụng xẹp ve. Xa một tý nữa có cái quán bán khoai lang với sắn. . Thấy Lạc-nhân, mấy người đương ngồi đứng giây đưa tay xin, chỉ chổ bán khoai mà nói không ra tiếng... Lạc-nhân mường tượng còn mấy các bạc trong túi, đưa tay móc lấy cho. Cánh tay cựa quậy vì nằm trên chiếc nệm, thất thế phải té lăn... giựt mình thức giấy mới biết chiêm bao... Mặc dầu, cái điều thấy trong giấc chiêm bao cũng làm cho Lạc-nhân suy nghĩ... Từ cảnh tấm tranh đói rét ở Nghệ-an, Hà-tỉnh, cái nảo nó đi thẳng vào đến cuộc hát Đà thành.

Lạc nhân những muốn vọt xuống xe mà trở lại Đà-thành nói với anh em trong ấy :

Làm việc nghĩa là tốt rồi, nhưng làm mà biết cần kiệm thì càng tốt hơn. Khi người ta đói khát thì một xu nhỏ cũng đáng giá nhiều, đừng có nới tiền thâu được nhiều, tiêu khá khá cũng không hại

Lạc-nhân

VIỆC CHU CẤP

DÂN ĐÓI NGHỆ-TỊNH

Tiền quỹ của hội hiện thu được đến ngày 30 Septembre 1931 :

1) Tiền gởi thẳng đến quan Chánh Sứ : 27.806$28

2) Tiền của Hội Châu Cấp thu được : 8.445.51

Cộng 36.251.79

Trừ tiền mua gạo đã phát chẩn 22.181.44

Còn lại 14.070.35

Số tiền còn lại đó có lẻ không đủ phát một tháng vì mỗi ngày phát một nhiều hơn, mong các nhà hằng tâm giúp thêm để được cho trọn quả phước. Còn công việc phát chẩn, chúng tôi có hợp sức cùng quan Sứ thì đâu đó cũng đã tạm được chu đáo của thận công bằng. Bao giờ cũng có quan thầy thuốc đi coi, nào phát gạo, nào phát thuốc, song số người nghèo cực rải rác nhiều nơi, dầu sao cũng có chổ sơ suất ; nhưng chúng tôi vẫn hết sức thu thập cho bớt dân. Cứ huyện to thì lập 5 sở phát, huyện nhỏ thì 3, 4 sở, cọng tất cả 28 sở. Trước còn mỗi ngày phát 1 lần, mỗi người một bơ gạo, sau xem có chổ bất tiện, nên định lại cứ 5 ngày một kỳ phát mỗi người 5 bơ, Phát như thế mỗi kỳ phát hết chừng 15 tấn gạo.

Những kẻ đói cực trôn về tỉnh ăn xin thời hội chúng tôi cũng đã phái mấy bà hội viên thỉnh thoảng nấu cháo phát cơm để cho thêm. Công việc của hội Châu Cấp tuần tự như thế nghĩ cũng đã tạm hoàn hảo, tuy thế, cũng có đều chúng tôi không xét thấu thì cũng mong các ngài chỉ giáo cho thời lấy làm cảm tạ và hoan nghênh lắm.

Nhân tiện xin có lời cảm tạ các ngài vừa hằng tâm vừa hằng sản đã giúp việc cho hội bấy nay.

Nay kính cáo

An Tịnh châu cấp hội

Một đều không tốt trong làng báo

Bản báo số 421 ra ngày 3-10-31, có bài xã thuyết đầu đề : « *Đều tiên kiến của một nhà học giả nước ta* ».

Trong có nói đến bài « *Thiên hạ đại thế luận* » 天下大勢論 của ông Ng-lô-Trạch, mà sắp đặt một bài có dàn giá, chắc độc giả đã trông thấy.

Nay thấy một tờ báo ở Hà-thành số 1245 mới ra ngày 8-10 31, trích cả đoạn trước sau, bỏ bớt đoạn giữa, công nhiên đăng chính giữa trương nhứt, mà trên dưới không chua là trích ở báo nào và do người nào viết.

Tờ báo là cốt truyền bá tư tưởng, có lục đăng cũng không hại gì, song theo lẻ thì phải ghi ở dưới rằng trích ở báo nào.

Trích một cái tin tức vụn vặt mà nhà báo biết tự trọng không khi nào không ghi tin ấy là ở báo nào. Huống là một bài xã thuyết mà công nhiên chiếm lãnh đến hai phần như thế, nghĩ có chướng đời không ?

Tiếng-Dân

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

Bài diễn văn của ông Nghị trưởng Nguyễn-Trác

đọc tại Hội-đồng thường-niên viện Dân-biểu ngày 5-10-31

Kính trình quan Khâm sứ
các quan Cơ Mật
và các ngài

Năm nay chúng tôi được cái hân-hạnh đến nhóm hội đồng trong cái tòa nhà mới mẻ tốt đẹp nầy của Chánh-phủ lập ra làm nơi công-hội cho các viện dân cử Tây Nam Trung kỳ, nhất là ngồi giữa tòa nhà nầy chúng tôi được nghe bài diễn-văn khai hội của quan Khâm-sứ mới tuyên-bố có quan-hệ đến thời-cuộc hiện-tại và vận-mệnh tương-lai trong nước, thì chúng tôi lại càng lấy làm cảm-động lắm.

Trong bài diễn-văn Quan lớn có tỏ ý tin-cậy vào sự hợp-tác của anh em Dân-biểu chúng tôi, vậy chúng tôi sẽ gắng sức làm cho xứng đáng sự tin-cậy ấy. Về phần chúng tôi cũng xin tỏ lòng tin-nhiệm cái chánh-sách ôn hòa khai-phóng của Ngài đã thi-hành từ ba tháng nay, trong mấy tỉnh có việc biến-động, mà đã thấy được nhiều kết-quả. Chúng tôi xin đoán quyết rằng: sẽ cứ theo con đường chân-chính mà hợp tác với quan lớn, nhứt là những khi ngài đồng ý với Nam-triều mà thi-hành cái chánh-sách ôn-hòa khai-phóng ấy một cách rất thành-thực để cùng mưu sự lợi-ích cho nước sau nầy. Vậy trước khi bắt đầu lo việc nghị-viện, chúng tôi hãy xin quan lớn giao cho các bản dự-thảo của mấy vấn-đề cải-cách quan-hệ về quan-trường, và hình-luật mà ngài đã kể đại lược ở trong bài diễn-văn đó để chúng tôi được dự bàn-luận và tỏ bày ý-kiến cùng với vấn đề cải-lương học vụ mà chúng tôi có nhận được bản dự-thảo.

Chúng tôi tưởng: điều yêu cầu đó cũng không lấy gì làm quá đáng, vì chiếu theo nghị-định ngày 24 Février 1926 sửa lại khoản thứ nhứt trong điều-lệ Dân-viện, do đạo chỉ dụ ngày 19 Avril 1920 lập ra, thì quyền trách của Nhân-dân đại-biểu viện Trung-kỳ là được tỏ ý-kiến về các vấn-đề công-ích cho nhân-dân, được tham-nghị đến các vấn đề quan-hệ trong xứ, và cũng được dự việc thảo-luận đến hết thảy các vấn-đề cải cách nữa.

Thưa quan Khâm-sứ, nếu ngài cùng các quan Nam-triều không coi Nhân-dân Đại-biểu viện là một cơ-quan hư thiết trong nước, thì xin các Ngài hãy lưu-tâm đến các vấn-đề thỉnh-cầu của Dân-viện chúng tôi sẽ đệ trình trong kỳ Hội-đồng thường-niên năm nay, mà Ngài cùng các Quan đến chủ-tọa lễ khai-mạc ở nhà viện mới nầy là lần thứ nhứt.

Nghị-trưởng Nguyễn-Trác

TÂY-BAN-NHA

Một cuộc bãi công trong 24 giờ

Cadix, 5 Octobre — Lao động tổng hiệp đã tổ-chức một cuộc bãi công trong 24 giờ. Có xảy một cuộc xung đột khá dữ, đụng đến súng: 1 người chết.

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

Quan Tổng-trưởng thuộc-địa sẽ tới Huế

Có tin rằng đến ngày 1er Novembre quan Tổng trưởng thuộc địa Paul Reynaud sẽ tới Huế. Ngài sẽ ở lại trong hai ngày, đi viếng các lăng và hội kiến với các quan Tây Nam.

Buổi bế mạc Hội đồng Dân biểu Trung kỳ 10 Octobre 1931

Kỳ hội năm nay đã bế mạc bữa 10 Octobre tại nhà Hội mới đường Jules Ferry; có quan Khâm sứ, các quan Cơ-mật và một ít quan Tây Nam đến dự.

Sau khi quan Khâm-sứ đến, — nhằm lối bốn giờ chiều —, ông Viện trưởng đứng đọc bài diễn văn. Trong bài diễn văn khá dài, ông Viện trưởng có nói về cái nỗi vu oan giá-họa, làm cho nhân dân không được yên ổn, tỏ đồng ý về sự lập trường hậu bổ lại, xin thi hành Dân luật và Hình luật Bắc-kỳ, xin đừng giảm bớt số tiền học phí, v. v.

Trong bài diễn văn nầy cũng có xin cải cách mấy điều: như hạ thuế đinh xuống năm cắt 0$50 cho hạng dân nghèo, phân các hạng thuế điền cho nhứt định, đặt hội đồng để xét và định các thuế môn bài và kiểm lâm, xin bỏ ngạch tư ích, xin lập quĩ cứu tế v. v.

Sau hết cũng có nói lại vấn đề Lập-hiến, và xin mở rộng quyền hạn của Viện Dân biểu, như lời hứa của quan Toàn-quyền Pasquier năm ngoái.

Ông Viện trưởng đọc xong, quan Khâm sứ đọc bài đáp từ và bế mạc kỳ hội năm nay. Trong bài diễn văn của quan Khâm sứ có trả lời từng khoản một bài diễn văn ông nghị trưởng, có việc hứa làm như lời thỉnh cầu, có việc ngài nói nhứt định không thể y được; như điều xin thi hành luật Bắc-kỳ thì ngài nói Bắc-kỳ với Trung-kỳ rất khác nhau..., không thể thi hành một thứ luật được. Lại như việc bỏ ngạch tư ích ngài cũng không chịu v. v.

Kỳ hội năm nay tuy đã bế mạc bữa 10 Octobre, nhưng viện cũng còn phải nhóm thêm hai ngày nữa, vì công việc chưa bàn hết được.

Phóng-viên

MỘT-CUỘC MẾT-TIN

(Tiếp theo trương nhứt)

Tiếp theo, ông Bériat nhắc lại những điều ông đã bày tỏ tại Hội-nghị Vichy. Ông nhắc lại rằng cái tục «lạy», lạy người ta, bất kỳ hạng người nào, thật là một tục dã man, in sâu vào trong não người bản-xứ những sự ghét oán.

Ông Bériat đở một quyển tập-chí «INDOCHINE» ở Saigon, có đăng bài đại ý nhận rằng người Pháp đối với người Annam không đúng với cách phải đối với họ; điều ấy không chối cãi được. Thật là một bức cảnh tình người Pháp ở Đông-dương. Muốn cho yên tình từ tế thì chỉ có một cách là phải tỏ rằng chúng ta là người Pháp, ở thuộc địa cũng như ở quê nhà.

Lược dịch

Lụt to

Mấy ngày rày ở Huế mưa luôn. Tối ngày 9 Octobre qua ngày 10, 11 đã mưa lại thêm gió, nước sông Hương dâng lên rất nhiều, các con đường: Đông-ba, Đông-Khánh v. v., và nhiều chỗ trong thành đều bị nước ngập. Nhà cửa ở các nơi ấy cũng đều bị ngập cả. Có một chiếc đò bị đổ, may vớt được hai người đàn ông ở trong ấy; ở trong thành cũng có ba đứa con nít bị ngập nhưng cũng cứu được.

Kể trong bốn năm năm nay thì cái lụt nầy là lớn nhứt. Chắc là các miền thấp bị hư hại cũng nhiều.

Ph. V.

Sách cấm

Có nghị-định quan Khâm-sứ ngày 3 Octobre 1931, cấm lưu hành và tàng trữ trong địa hạt xứ Trung-kỳ quyển sách nhan đề «Tù Nhà Nợ Nước» của Chung-phước-Mỹ, xuất bản ở Saigon.

THỪA THIÊN

Cái nạn ô tô

Trên con đường thiên-lý Huế — Hanoi từ cây số 7 đến cây số 8, thuộc huyện Hương-trà, trong mấy ngày mà xảy ra 2 cái nạn ô-tô.

1/ Bữa 2 Octobre, vào khoảng 10 giờ mai, một chiếc xe hơi, nghe như của sở Canh-nông Huế, từ ngoài chạy vào, gần đến cây số 7, gặp một bầy bò, tránh thế nào mà phải trúc xuống ruộng, bốn bánh chổng lên trời ngó rất ghê gớm.

Một người Tây và 2 người Annam ở trong xe, vì trời mưa ruộng có nước nên phải ướt, song không nguy đến tánh mạng. May!

2/ Lại bữa 4 Octobre vào khoảng 4 giờ chiều, chiếc xe hơi chở hành khách Huế — Phủ-ốc vào đến làng Triều-Sơn-Tây (gần km. 8) dằn một đứa trẻ con 7 tuổi. Độ nửa giờ thì đứa bé tắt hơi, vì bị vỡ não. Tội nghiệp

Liền báo quan sở tại về khám xét rồi cho gia nhơn mai táng. Chưa biết quan xử phải trái thế nào?

L. d. K. lai cảo

Câu chuyện đảo trâu

Giữa đồng ruộng làng An-truyền thuộc tổng Quảng xuyên, huyện Phú vang, người ta có đào thấy một gốc cây to dài chừng 3m. Bọn mê tín trong làng cho là ông thần «Cột» góp bạc làm miễu thờ, lên đồng, xuống bóng đã mấy tháng nay. Gần đây lại có cái nạn trâu chết, các chủ trâu cũng đem đến đó cầu đảo với thần!

Cái nảo mê tín đến thế là tội bực, biết khi nào rửa cho sạch?

Chuông-Reo

Cái nạn thiếu trâu cày

Huyện Phú-vang về vùng An-truyền, năm nay bị cái dịch trâu, thường năm người ta thuê cày khoản mỗi mẫu 4$00 là nhiều. Năm nay thuê 7$. 8$ mà cũng chẳng có người lãnh, nhiều người phải trả ruộng lại cho điền chủ.

Cái nạn dịch trâu, có hại cho nhà nông là giường nào!

Đ. L.

VINH

Một cô thiếu nữ bị bắt

Cô Ng-t-Phúc năm nay 18 tuổi, người làng Kim-sâm, huyện Nghi lộc, nguyên là nữ học sinh trường nữ học ở Vinh, năm ngoái đã một lần bị bắt vì bị tình nghi là có chân trong đảng Cộng-sản. Nhưng sau vì tìm không đủ chứng cớ nên cô lại được tha.

Mấy ngày nay cô Phúc bỏ nhà đi mấy tháng phiến loạn trong những miền quanh đấy, vậy nên cô bị các nhà chuyên trách tầm nã.

Vừa rồi viên Bang-tá tổng Đặng-xá đã bắt được cô Phúc giải về.

(B. Đ. P.)

NGHỆ-AN

Mới được tin đích xác rằng Lê-phú-Thành đã bị bắt vì làm cộng sản và đã tống giam tại lao Vinh để cứu nghĩ.

Lê-phú-Thành quán tỉnh Hàtịnh là con Cụ cố Giải-Huân.

S. T.

QUANG-BINH

Giảm bớt 15 thầy giáo sư

Có tin rằng quan trên tỉnh Quảng bình định phải bớt 15 thầy giáo sư. Hiện đã sẵn có mấy thầy từ chức và mấy thầy bị bãi chức, tất cả là 8 thầy, còn 7 thầy nữa thì nghe quan còn Đốc nói rằng đầu năm tây sẽ hạch, ai hỏng thì bãi. Thế là 3 tháng nữa thì có 7 thầy sẽ bị bắn vào con đường thất-nghiệp!

X. X.

Học trò không chỗ học

Trường dự bị Xuân-dục thuộc phủ Quảng ninh ở vào chỗ rất thuận tiện, vì vậy mà số học trò càng ngày càng tăng thêm. Năm nay đổi làm trường sơ đẳng, học trò lại còn thêm đông nữa. Thế mà nhà trường vẫn hẹp hòi như trước làm cho học trò không chỗ học, viên thầy đốc trường đó không nhận trẻ con vào học nữa.

Cây Đa

PHAN-RI

Hiếp người à!

Hôm ngày 7 tháng 8 ta lúc 6 giờ tối có tên lính phủ Hòa-đa là Thập Dai đến tại xích hậu Tân hòa bắt dân canh đưa đến nhà Lý trưởng (cách 20 thước tây), một tên dân canh đi theo Dai không vừa ý, bèn bẻ cây rào đánh dân canh (tên Lai) hương lý nghe tiếng ồn ào chạy đến can không cho đánh. Lúc đó Dai giở ngón vu tội cho người, lấy trát ra đốt, hương lý dựt lại.

May trát chưa cháy dựt, không thì khốn với bác, cái thói hãm hiếp khả ố thiệt!

Không s.

BẮC-KỲ

Khám phá một nơi làm bạc giả

Được tin báo, sở Sen-đầm Hải-dương cùng quan phủ Ninh giang đến khám nhà tên Phạm-bảy-Cư tức Dương ở làng Trang-liệt thuộc vùng Kẻ-sặt, bắt được ba cái khuôn gỗ in giấy bạc một đồng, những bình thuốc vẽ, mấy quản bút và 24 tờ bạc giấy giả đã làm xong.

Hỏi thì Dương khai rằng vì nghèo mà phải làm nghề này, từ trước đến nay làm được 30 tờ đã giao cho người làng xóm tên là Thị-Mùi mang đi tiêu ở nơi khác.

Dương và vợ đã bị bắt giải về Hải-phong xét hỏi.

(B. Đ. P.)

Một tờ báo cho anh em học sinh lớp Sơ-đẳng

Tờ tuần báo gọi là «Le Cepfi» (Certificat d'études primaires franco indigènes), do ông Vũ-ngọc-Liên làm chủ nhiệm, vừa mới xuất bản tại Hanoi. (38- Rue de Stores).

Bài vở soạn rất kỹ-lưỡng và theo chương trình lớp Sơ-đẳng, Luân-lý, địa-dư, toán-pháp, v. v... mỗi bài ở dưới có giải-nghĩa rõ ràng. Thật là một tờ báo có ích cho học sinh lớp Sơ-đẳng và học sinh thi vào các trường cao-đẳng tiểu học. Vậy có lời giới thiệu cùng anh em.

Tiếng-dân

Preparation au Baccalaureat

Les répétitions spéciales pour la préparation au Baccalauréat seront ouvertes à l'Institut GIA-LONG le Jeudi 15 Octobre à 8h du matin.

S'inscrire dès maintenant, car le nombre des places est limité.

TRUNG NHẬT XUNG-ĐỘT

Người Nhật đoạt máy bay của người Tàu

Bắc-Bình 4 Octobre. — Có tin ở Phụng-thiên về nói rõ rằng quân Nhật lấy máy bay của người Tàu ở trường bay, sơn dấu hiệu ra ngoài rồi dùng.

Việc từ chức của chủ-tịch

Hương-cảng 2 Octobre — Theo lời các báo Tàu đăng thì bức thư trả lời của Tưởng chủ tịch cho ba câu hỏi của cánh Quảng-Đông, đã đến nơi ngày hôm qua. Bài trả lời ấy chánh giới đã ra cho người ta biết và nói rằng Tưởng-giới-Thạch sẵn lòng tha cho các người quốc sự bị cấm cố về phái phản Nam-kinh, trong số ấy có cả Hồ-hán-Dân và Lý-tế-Thâm; nhưng Tưởng lại thiết tưởng đương hồi quốc gia hữu sự

(Xem tiếp trang tư, việc Thế giới)

Nên học tại

TRƯỜNG GIA-LONG

Rue Julien Blanc -:- HANOI

là trường tư có giá trị nhất Đông-Pháp.

Đủ các lớp cho nam nữ học sinh tự lớp đồng ấu cho đến các lớp thành chung. lớp luyện học sinh thi tú tài và thi vào các trường cao-đẳng Đông-Pháp.

Có các khí cụ tối tân và hoàn hảo để giúp sự diễn giảng như là:

Máy chớp bóng, máy lưu thanh, máy truyền thanh, máy in, các vật liệu và máy để thí nghiệm về các khoa học, các bức vẽ về cách trí, địa dư.

Các giáo sư tây, nam đều có bằng cấp. Kỳ thi nào học trò đỗ cũng nhiều.

Học tại trường và học theo cách gửi thư.

BIẾU

Tôi biếu 1 món đồ dùng thường ngày, rất hữu-ích và có giá trị. Gởi 1 con cò 5 xu cho:

P. ROUSSEL, B. P. 48, CHOLON

HÁN-VIỆT TỪ-ĐIỂN: đương in 6.000 chữ đơn — 35.000 tiếng kép *Hạng tốt 7$50 Hạng thường 5$50* ở xa xin thêm 0$50 tiền cước. Từ nay xin đặt trước cả tiền.

Đào-duy-Anh, Huế

DRAGÉES
Vermifuge
RUDY
Trị bịnh
SÁN LẢI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bịnh sán lải rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con nít đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE
(L. SARREAU)
119-123 rue Catinat -:- SAIGON
(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

Tưởng-giới-Thạch về vườn

Vừa rồi vì không chịu đựng được cái thời-cục rối bung, Tưởng-giới-Thạch đã phải từ-chức. Sau khi họ Tưởng về vườn rồi không biết có nàng họ Tống liệu có còn có tiền gửi sang NHÀ-ĐỒ CHẤN-HƯNG mua các đồ trang sức bằng vàng, bạc và ngọc-thạch nữa không!

Ai bán giấy quốc-trái xin mang lại số 62 hàng Bạc.

Tiền-Nương lai-cảo

SÁU BÀN CHÂN

Người đại-diện của chúng tôi, M. Nguyễn-đức-Điều, bấy lâu đã đi gần khắp xứ Trung-kỳ; tới đâu cũng được các nhà đại-lý Khuynh-Diệp, các nhà-buôn Khuynh-Diệp, các anh em chị em quen biết Khuynh-Diệp, hết lòng giúp sức và tỏ bày nhiều ý-kiến hay trong việc tiến-hành của Khuynh-Diệp. Vậy chúng tôi xin có lời cảm ơn chung hết thảy ai ai đã giúp nhiều, giúp ít, lo gần, lo xa cho Khuynh-Diệp bấy lâu nay đó.

Chúng tôi lại mới phái thêm hai người, Dương-đình-Chương với Lê-văn-Tụy, để cùng M. Nguyễn-đức-Điều, quanh năm chia nhau đi khắp nơi trong xứ Đông Pháp, làm việc cho Khuynh-Diệp. Ba người đều có nắm theo đủ các giấy má ủy-quyền của chúng tôi.

Về hạt nào mà Khuynh-Diệp tiêu-thụ chưa được mạnh, hoặc có kẻ dùng lối đê-hèn để cạnh-tranh cùng Khuynh-Diệp, thời chúng tôi phái người tới trước. Còn nhà đại-lý nào cần người phụ-sức trong ít lâu, xin cứ tin cho chúng tôi biết, để chúng tôi liệu sắp đặt cho đi ngay, bao nhiêu phí tổn chúng tôi đều chịu hết.

Viễn-Đệ Đồng-Hới

Đánh giây-thép: VIENDE DONGHOI

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

Sách mới

Bản báo có nhận tặng quyển «Văn minh nhà Phật qua Tàu...» của ông Đoàn-trung-Côn soạn (xuất bản ở Saigon), và quyển «Sách thuốc Việt-Nam» của ông Nguyễn xuân Dương soạn, (xuất bản ở Nam-định), xin có lời cảm ơn.

T. D.

Thư của ông chủ-nhiệm Mộng-lương thư-quán dược-phòng gửi mua thuốc

Hải - ngọc - đường bách - ứng

Nhatrang, le 29 Juillet 1931

Ông Nguyễn-huy-Cừ, *Tú-tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa, tỉnh* Thanh-hóa *(Annam).*

Thưa ông,

Thuốc *Hải-ngọc-Đường bách-ứng* của ông thật thần-hiệu, bản-quán đã bán hết cả thuốc mà ông gửi lần trước rồi, nay lại xin gửi theo cách lãnh-hóa giao-ngân cho một trăm (100) bao thuốc ấy nữa.....

Mr Vương-gia-Bật

Chủ-nhiệm

Mộng-lương thư quán dược-phòng

NHA-TRANG

Comptoirs Commerciaux d'Annam

Commission - Représentation

TRUNG-KỲ THƯƠNG-CỤC

107, Rue Paul-Bert -:- HUẾ

LÊ THANH-CẢNH chủ nhân

合 Maison HOP-THINH 盛

SOIERIE & MERCERIE

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa. The thâm, bằng đen, the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màn, chè hạt. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí Khách ở xa xin viết thư về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như đồ da, vailse, yên ngựa, cặp sách, giầy giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gỗ vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ-SÁU

HỢP-THỊNH

Soierie & Mercerie 32 *Rue des Cantonnais*

HANO

MÁT TRỜI

Mấy tháng gần đây, trời nóng nực quá, hàn-thử-biểu lên đến ba bốn mươi độ. Tuy vậy, ảnh mỹ thuật lối mờ của hiệu **HUONGKY** vẫn được quý khách rất đổi hoan nghênh, không sợ nóng nực đến chụp thật đông. Trời nóng còn đông như thế, huống bờ đến tiết sang thu, trời thêm mát mẻ, có lẽ các quý khách càng đến thật đông hơn, lại chính bản hiệu chủ nhân thân hành dương ảnh để khỏi phụ lòng các quý khách chiếu cố về lối ảnh mờ. Chính là lối ảnh hiệu HƯƠNG-KÝ khởi xướng ra trước nhất, nên không đâu bắt chước bằng được. Các quý khách có đến xem tận nơi mới biết rõ công nghiên cứu của bản hiệu về nghề này đã hai mươi năm có lẽ.

HUONGKY PHOTO

48 Rue Jules Ferry — HANOI

CÁI ÁO KHÔNG KẾT NÚT

(Thói bòn công của nhà giàu)

Ông H. là một tay dinh-nghiệp có tiếng, lập một trại ruộng nơi miền núi, nhờ người thổ-nhân quê vụng nên không mấy năm mà ông ta thành nhà giàu, song có tánh rít, hay bòn công bọn công nhân, mà nhứt là bà vợ ông ta lại càng đào dể. Trừ trai bạn bồi bếp ra, trong nhà có hai đứa đầy tớ, một đứa trai chăn dê, một đứa gái tên là X độ 13 tuổi, làm việc vặt với bà.

Một ngày kia, con X vì áo đã rách hết, bẩm bà xin may cho cái áo. Bà nói : cứ làm việc cho siêng rồi bà sẽ may cho, và đến tuổi bà lại sắm đồ gả chồng cho nữa kia. Con X ta tin theo lời bà, quét nhà gánh nước, nhổ cỏ, giữ em, làm công việc không ngớt tay. Cái áo mặc trong mình đã đứt cả vạt sau, lại nhắc bà xin áo. Bà nói : « Ừ được, để mai mốt ông nhà đi phố sẽ mua vải về may cho, nào áo mày rách thế nào ? đem đây xem ? » X cởi áo đưa bà xem, bà nói : « Được, ra đây vạt cỏ sân kia, để áo tao khâu lại mặc đở rồi mua vải về sẽ may. »

Ông đi phố thật, bà lật đật lấy bạc gởi mua vải và dặn dò ngọ e ân cần lắm : « Nầy, ông nhớ, đừng quên nhé, áo con X đã rách kia, mua về dặng may cho nó mặc, kẻo người ta quở mà hắn cũng than van hoài. » X nghe mấy lời bà dặn ông, trong lòng khấp khởi, chắc rằng mình sẽ có áo mới nay mai, ra công làm việc siêng năng gấp mấy trước, bà rất khen ngợi.

Ông mua vải về, bà đưa cho X xem và nói : « Áo mày đây nầy ! cứ lo làm việc đi, đừng mơ ước nữa ». X lại lăm lụi làm việc suốt ngày.

Nhưng bà đã để bỏ phí cái áo ấy đâu ! Bà định treo một cái mồi để nhử X làm cuo được công việc mình đấy thôi.

Rủi cho X lúc ấy vừa thằng chăn dê kia cũng kêu áo rách và xin áo. Bà định xoay ngọn, bàn riêng với ông rằng :

« Nầy ông, tấm vải mua bữa nọ, định may cho con X là tôi có ý câu nó đặng nó mong mà làm việc cho siêng, chớ hắn ở trong nhà, áo rách cũng không vội gì. Nay thằng chăn dê kia áo rách, nếu không may áo cho nó, nó bỏ về thì dê không ai chăn mới khốn đó. Vậy tôi lấy vải ấy may cho thằng chăn dê, còn ông kiếm cớ mà phạt con X kia cho nó yêm sự đòi áo đi nhé !

— Được, để mặc tôi, bà cứ nói dịu ngọt với nó là xong ».

Rủi lại rủi thêm ! X bỗng em nhỏ cho ăn sửa, uống nước, cậu bé làm rơi bể cái chén tách.

Trời ! Trời ! ông nổi trận lôi đình, nào mắng, nào chưởi, nào đánh, nào dập hầm hét cả buổi và nạt rằng : « Thế mà còn dám đòi áo mới, mới gớm cho ! Nầy, tao lột hết, bắt ở dợ cả đời mà chưa đền cái chén bể kia, biết không ? »

X ngậm câm, không hở hơi một câu, chỉ vào nhà trong nằn nỉ với bà. Bà nói : « Tao đã bảo giữ hồn, ai biểu hớ hanh làm chi cho bị ông phạt.

— Cậu bé làm rơi bể tách, chớ có phải tôi đâu.

— Khéo nói chưa, mầy giữ nó, nó làm bể thì tội lại mầy còn đổ cho ai ? Thôi mầy hãy làm việc cho siêng năng tử tế rồi tao sẽ mua vải khác mà may cho. Hiện nay ông đã phạt mầy, tấm vải kia ông bảo may cho thằng chăn dê rồi. Thôi yên vậy sẽ hay. »

X nghe bà nói êm ái cũng chăm làm việc. Từ đó X ta xem ý ông có gắt mà bà ra bộ tử-tế thật(1). Mỗi ngày thường bị ông quở : nào nước gánh không đầy, nào nhà cửa quét không sạch, nào để em khóc không cho ngủ, nào ở dơ, nói hỗn... hễ thấy mặt là mắng chưởi tai tát, nhưng mỗi khi bị ông mắng, vào nhà trong bà lại phủ ủy dễ nghe lắm

Bữa sau vạt áo trước lại rách toang, X thẩn lẩn nhắc lại lời bà. Bà nói : « Mai đây tao đi chợ sẽ mua vải may cho ».

Mai bà đi chợ, bà mua vải đem về, lại đưa cho X xem, rồi bà may xong, nhưng thiếu bộ nút chưa kết, cứ vắt lòng thòng trên sào. Ông ngó thấy hỏi, bà nói : « Áo may cho con X, song chưa kết nút, nên để đó, chờ hỏi gì.

Ông lúc nầy cũng dịu tánh không mắng quở chi, lại thêm một câu : « đã may thì kết nút cho nó mặc chớ ! »

X ta ở sau lóng tai nghe câu ông nói, như được thưởng mấy thoi vàng, trong lòng hớn hở mừng thầm, nhưng lấy làm lạ là thấy cái áo cứ treo đó mãi, nên lòng hy vọng cũng chưa dứt.

Trời già cắt cớ, rủi thằng chăn dê đau. Bà sai X đi chăn đở. X ta mang áo rách đi chăn dê, ra đồng gặp bọn trẻ vừa chỉ vừa cười và chế nhạo ; ngồi dưới gốc cây, một luồng tư tưởng đâu theo gió đưa đến khiến cho X ta vừa tức vừa khóc, nhìn cái áo rách nơi mình và nhớ tới cái áo mới không nút treo nơi sào nọ, bực mình bỏ dê về nhà cha mẹ, nhứt định không ở với ông bà H. nữa.

« Ai có dê thả ăn lúa ! dê ai ăn khoai ! bớ ai !! »

Bà H. nghe kêu, lật đật chạy ra xem, té ra bầy dê mình, mà không thấy con X đâu cả ? Bà lùa dê về chuồng, tức khắc chạy sang nhà cha mẹ X hỏi : « X có về đây không ? sao mà bỏ dê phá đồ họ như thế ?

— Ai có áo mới thì đón lấy, chớ trời lạnh áo rách, tôi không đứng trần ngoài đồng được !

— Mầy muốn về, đền cái chén tách cho tao rồi về.

— Cái chén tách tôi không làm bể, tôi không đền đâu, và tôi ở mấy năm tiền công lại không đáng một cái tách mấy hào bạc sao ? »

Bà thấy X nói cứng bèn hạ giọng dịu dàng phủ ủy :

— « Nầy con, áo bà đã kết nút rồi, con cứ sang mà mặc.

— Thôi xin kiếu bà, đợi đến ngày mặc cái áo mới của bà thì tôi đã già mất ! Thưa thiệt cùng bà, tôi ở với chủ nào lại mất cái ngôi « con đòi » mà hòng theo dít bà. »

Bà ta về đem áo mới tới tận nhà X, nhưng X nhứt định không ở nữa. Sáng ngày bữa sau, người ta thấy ông H. chăn dê mà bà H. gánh nước. Vì ai cũng ghê cái lối « bòn công » kia, nên chưa thuê được đứa đầy tớ khác.

Biết thói đời

Đông-Pháp Công-thải

Xổ số lần thứ 88

Ngày 1er Septembre 1931

Những số sau nầy được trúng 100$

(Tiếp theo)

53 881	61 135	69 387	76 517	85 410
53 909	61 262	69 396	76 519	85 450
54 098	61 484	69 445	76 634	85 623
54 720	61 524	69 584	76 681	85 659
64 823	61 647	69 710	76 834	85 779
55 034	61 821	69 815	76 921	86 896
65 057	62 025	69 973	77 206	85 905
55 206	62 220	70 009	77 383	86 057
55 235	62 531	70 216	77 557	86 134
55 412	62 595	70 219	77 716	86 185
55 436	62 632	70 233	77 746	86 216
55 513	62 712	70 327	77 945	86 348
55 630	63 391	70 368	77 995	86 378
55 631	63 542	70 429	78 011	86 385
55 791	63 644	70 593	78 097	86 420
55 951	63 645	70 907	78 285	86 563
56 074	63 649	70 978	78 592	86 627
56 131	63 887	71 087	78 649	86 918
56 188	64 031	71 132	78 696	87 057
56 288	64 242	71 169	78 815	87 241
56 295	64 432	71 176	78 820	87 257
56 636	64 562	71 241	78 895	87 308
56 762	64 694	71 357	78 966	87 457
56 905	64 714	71 424	79 187	87 504
56 994	64 759	71 459	79 218	87 622
57 203	64 873	71 469	79 272	87 635
57 351	64 875	71 655	79 471	87 716
67 399	64 987	71 689	79 556	87 763
57 413	65 085	71 796	79 670	87 942
57 824	65 191	71 881	79 780	88 165
57 835	65 242	72 003	80 051	88 384
58 035	65 289	72 015	80 190	88 906
58 258	65 310	72 105	80 192	88 916
58 284	65 376	72 271	80 245	88 925
58 441	65 888	72 436	80 402	89 187
58 473	65 927	72 528	80 446	89 242
58 490	65 941	72 539	81 151	89 367
58 734	65 999	72 860	81 209	89 497
58 770	66 071	73 004	81 223	89 500
58 892	66 252	73 032	81 280	89 567
58 988	66 277	73 099	81 563	89 669
59 225	66 358	73 251	82 171	90 023
59 311	66 556	73 258	82 389	90 080
59 358	66 649	73 500	82 414	90 084
59 588	66 714	73 506	82 732	90 089
59 597	66 820	73 544	82 750	90 287
59 602	66 983	73 707	82 889	90 407
59 654	67 147	74 146	82 962	90 437
59 695	67 212	74 483	83 072	90 489
59 763	67 234	74 684	83 253	90 785
59 967	67 249	74 796	83 419	90 928
60 003	67 368	74 937	83 559	91 041
60 016	67 738	75 035	83 575	91 159
60 027	67 839	75 043	83 731	91 329
60 067	68 143	75 061	83 780	91 472
60 109	68 165	75 096	84 190	91 639
60 141	68 215	75 318	84 338	91 724
60 162	68 431	75 396	84 639	91 902
60 212	68 601	75 403	85 048	92 136
60 457	68 612	75 667	85 075	92 185
60 480	68 758	75 741	85 253	92 206
60 673	68 792	75 914	85 258	92 432
60 714	69 245	76 235	85 292	92 530
60 858	69 247	76 462	85 403	92 875

(Còn nữa)

PHÒNG-TÍCH

« CON CHIM »

Bịnh Phòng-Tích đàn ông, đàn bà sức kém thường hay bị, nhất là tự 25 đến 50 tuổi hay bị lắm, vì :

1 là : Khi cơm no, rượu say, vội ham tình dục ;

2 là : Khi mệt nhọc, ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay,

nên thọ bịnh : gọi là Phòng-tích. Khi thọ bịnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì hay ợ thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu nằm sắc mặt vàng, da bụng đầy.

Mới bị uống 1, 2 liều, lâu 4, 5 liều, uống không công phạt, đúng bịnh ắt thấy đỡ nhiều hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chia hai bận uống, giá : 0p40.

VÕ-ĐÌNH-TÂN, 178 bis, Route Lachtray HAIPHONG ẤN-TỪ Kim-tiền năm 1926

ĐẠI - LÝ TRUNG - KỲ :

HUE	: Hiệu VĨNH-TƯỜNG, phố Gia-Long.
TOURANE	: THÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố Đỗ-hữu-Vị.
QUANGNGAI	: NGUYỄN-NGỌC-ANH, Thạch-Trụ, Mộ-Đức và CHẾ-HOÀNG à Sông vệ
NHATRANG	: MỘNG-LƯƠNG-THƯ-QUÁN.
TAMQUAN	: Hiệu ông ĐỘI-CHẤN.
VINH	: Hiệu SINH-HUY, phố Gare.
DALAT	: ĐINH-VĂN-CHÂU, Librairie
FAIFOO	: HOÀNG - ĐẮC - VINH 188, phố Pont Japonais.
DONG-HOI	: Lê-Quỳnh Commerçant. Khắp ba kỳ có Đại-lý bán cả.

TỪ NAY HẾT ỐM-ĐAU, XANH-XAO, GẦY-CÒM...

Vì trời Nam đã riêng sản xuất được *Thập Toàn Đại-Bổ Dưỡng Vệ-Sinh Tiên-Tửu*, Nam, Phụ, Lão, Ấu, uống thì không những Đại Bổ Dưỡng phế, thận, tâm, can, tì, vị, khí, huyết, chóng mạnh khỏe, béo tốt, đỏ da, thắm thịt, ngon miệng, ăn khỏe, mau tiêu đói, mát lòng, ngủ yên, đại tiện nhuận hoạt, tiểu tiện trong mát.. mà nếu có rức đầu, chóng mặt, ngã nước, phù bũng, sốt rét, háo nhiệt, nóng ruột, táo bì, kiết lỵ, ợ chua, nóng cổ, đau bụng kinh niên, đau dạ dày, đau ruột, đau gan vàng người, đau tim tức ngực, hư thận, lưng đau tiểu vàng nóng, ho hen, đờm, suyễn, lao tâm, lao lực, khái huyết, đau phổi, đau ngực, đau mắt kinh niên, mắt lòa, mã đao, tràng nhạc, ung sâu, lở chốc, đau gân, rức xương, đơn thấp, tê bại, nọc bệnh tình di hại, ốm yếu đủ thứ, thức đêm, mệt mỏi, động kinh, điên dại, đàn bà tiền sản, hậu sản, huyết hư xấu, kinh bế, kinh không đều, muộn con, sẩy thai, đẻ rồi tê liệt, huyết hôi không ra hết, đau ốm đủ thứ... trẻ con cam sài, lở chốc, xanh còm, da vàng bụng ỏng, chậm lớn.. chuyên uống Tiên Tửu thì vừa mau khỏi bệnh vừa chóng mạnh khỏe lắm, vì Tiên Tửu chế theo môn Gia truyền, kinh nghiệm đã 4 đời nay, cực thần diệu đại bổ lại pha bằng Rượu Nho Cốt lâu năm, rất quý, rất thơm ngon mà không say. Thật là cổ kim đông tây chưa đâu có, chứ chẳng nên lầm với nhiều thứ rượu bổ : người khỏe uống thì háo nhiệt, phá lở chốc, người ốm uống thì thêm nặng bệnh, khó chữa.. Nên các Ngài trong Quan trường, Giáo giới, Công Sở, và các Ngài Sĩ, Nông, Công, Thương, các phu nhân, mua dùng nhiều lắm, đều khen là uống sâm nhung, cao quế quanh năm, không bằng uống vài chai Tiên Tửu, năm đồng một chai lớn, bán tại *THUẬN-LONG ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG* 22, *Rue Médicaments, Hanoi*, là một Hiệu Thuốc Lớn, có Đại-Danh-Y, mạch lý, căn bệnh, dược tính rất tinh thông, và có đủ các môn Thuốc Nam Thuốc Bắc Gia truyền Kinh nghiệm đã 4 đời nay, cực hay. Vậy các Ngài nên mua Tiên Tửu mà uống. Nếu đau yếu muốn khỏi một cách rất mau chóng, thì vừa uống Tiên Tửu, vừa uống thêm thuốc chén hay thuốc hoàn tán của Bản Đường, thì giám Cam quyết là xuất nước Nam, không thuốc đâu hay bằng, xa gần hàng ngày gửi thơ về khen ngợi rất nhiều, sau này sẽ lục đăng dần lên báo chương.

Tiên Tửu và các thuốc gửi theo lối giao ngân lĩnh hóa cũng được, tiền cước phí, Bản-Đường chịu hết. Ai muốn hỏi han chi về thuốc, bệnh, hay ai muốn làm Đại-Lý, mua buôn, xin cứ gửi thơ về, Bản-Đường sẽ trả lời ngay.

Đồng Bào nên giới thiệu Bản-Đường với các bệnh nhân xa gần, để khỏi tiền mất tật mang với các thuốc nhảm, lang băm, đó cũng là một công đức lớn vậy

NGHĨA NƯỚC TÌNH NHÀ

TAM-LÝ TIỂU-THUYẾT

Giang - Hạ DỊCH - THUẬT

Thầy Mạnh-Tử có nói : « Ta chưa từng nghe rằng vạy mình mà chính được người, huống là chịu điều nhục mà chính được thiên hạ ».

孟子曰 吾未聞枉己而正人者也況辱己以正天下者乎

Số 52

— Bốn nghìn !

Giao chiến bốn phút, cũng chẳng có gì thay đổi, chỉ có một người khi hôi sống, bây giờ chết. Cái thây chết kia nằm trên thềm sắt, đầu vỡ nát. Mấy người còn sống thấy máu đỏ đã quen mắt, chỉ lấy mấy gáo nước tưới cho trôi máu đi đặng người bước lên khỏi trợt. Rồi đó ai lo phần nấy cứ dữ tiến hành, chiến tranh cứ tiến một cách lãnh đạm, ai nấy cũng nín thinh, không khăng một lòng đi đến nơi tử địa.

— Bốn nghìn ba trăm !

Nhưng cái bản truyền lệnh không truyền được nữa, hộ pháo đài đứng riêng một mình, tự trị, cố sức giao chiến được chừng nào thì được, nhắm mắt mà đánh như điên, như mù. Hầu tước Dục-sĩ-ca, còn được cái ống trắc viễn trong hộ pháo đài, tức là cái sợi giây cuối cùng nó giá của cái cung gần đức kia, thì cũng tự lấy làm may mắn; cũng nhờ cái ống ấy mà hầu tước nhắm qua mấy lần mây mù với khói thuốc súng, mà ước định chừng đổi cái khoảng cách quân nghịch xa gần và bảo day hướng súng đại bác.

— Bốn nghìn lẻ năm !

Liền lúc đó hai khẩu súng đại bác lại nổ rập nhau. Phẹt-gân nghiêng mình ra phía ngoài, dòm tới. Đằng trước xa ngó thẳng ra ngoài cái đường nhắm bắn, thì có thấy dạng của một chiếc tàu Nga bị đạn trái phá gần ngụg. Gần chiếc tàu ấy có nhiều chỗ nước vọng lên trắng xóa, đó là mấy trái phá bắn ngắn quá nên trật ra ngoài. Lại có hai đám nước vọng cao hơn hết cả, Phẹt-gân đoán đó là hai trái phá của hộ pháo lấy vừa bắn đi, và cũng trật ra ngoài biển.

— Được ! Quân Nga ngán rồi ! chúng kéo đi !

Nhưng đương lúc nầy cũng khó lòng sắp đặt sự bắn. Không còn lấy, cũng không còn quan coi nhắm... Khó thật ! mà chính cái lúc quân Nga đương tìm cách thoát nơi chiến trường nữa chớ !

Quân Nga xa lần thật. Phẹt gân ngó ra thấy chiếc thuyền chúng xây về phía trái. Chúng lại đi về phía dưới đạo Tàu Nhật, mong bao vì được rồi nhân cái mù trời mà lần thoát. Nhưng Tàu Nhật cũng day về phía tả. Chiếc Ni-cô bắt chước theo, cũng day về một hướng. Bây giờ lại giao chiến về bên trái. Lại phải xáo lộn cả máy móc và day hướng cách bắn...

Liền trong lúc nầy có hai người đứng hầu súng bỏ chạy lại chỗ ghế tư lệnh. Phẹt gân cũng chạy lại với chúng...

Hầu tước Dục sĩ ca ở trên ghế truyền lệnh chuồi xuống, mà không ra một tiếng.

Cái vai của hầu tước bị vỡ toát, một vòi máu chảy ra, máu chảy quá làm cho cái gương mặt vàng của hầu tước phải biến sắt xanh. Chắc là một trái phá văng vào, nhằm mấy lỗ trống trên hộ pháo đài, nhưng người trong hộ pháo đài đứng giữa tiếng vang ầm không dứt, không làm sao nghe được.

Phẹt gân giúp mấy người kia đỡ hầu tước nằm giữa hai ống súng. Hầu tước chưa chết, còn ra dấu, còn nói, nói rất nhỏ, nhưng cái giọng vẫn oai nghiêm :

— Ai về chỗ nấy lo việc !...

Hai người kia vâng lệnh. Chỉ còn có Phẹt gân đương nghiêng mình trên xác hầu tước.

Chính lúc bây giờ xảy ra một việc rất kỳ.

Người quan binh hạ cấp gần đó liền chạy lại. Theo lệ nhà binh hễ một quan binh bị nạn, thì người quan binh nhỏ hơn mà hàm kế hơn hết được cái vinh-dự lên cầm binh thế cái địa-vị của người đã bị nạn. Vậy nên người hạ-quan kia bước ngang qua mình hầu-tước, cúi lượm cái ống trắc-viễn rớt dưới đó, rồi cầm trong tay đương xây qua xây lại cách dụ-dự, tỏ ra dáng con người chưa thạo. Phẹt-gân thấy hầu-tước bị nạn cũng chân-thành đau đớn, nhưng thấy người quan-binh kia, lụng quụng cũng không nín cười được.

— Trời ơi ! không biết rồi đây ông ta dùng cái ống trắc-viễn làm sao được ?

Nhưng trong lúc ấy hầu-tước Dục-sĩ-ca lại thẳng mình, ràn dỡ tay mặt lên, rồi đụng người quan-binh Nhật, làm cho người nầy xây lại.

Cái đầu gần chết kia lắc từ bên tả qua hữu :

— Không ! không phải ông !

Rồi cặp mắt đã gần mờ lại ngó về người quan binh Anh đương đứng ngó sững :

— Ông nầy kia !

(Kỳ sau sẽ tiếp)

đã trốn thoát khỏi Phụng-thiên lên Bắc-bình. Quân Nhật đem người thay tướng Kua-ing-Han ra bắn

Trương học Lương từ chức

Bắc-bình, 6 octobre — Người ta đoán chắc rằng Trương-học-Lương sẽ bá cáo nhân tội với quốc dân, chịu trách-nhiệm việc Mãn-châu và bá cáo rằng xong việc xung đột sẽ xin từ chức.

Mãn Mông tuyên bố độc lập

Theo tin người Nhật ở Thiên-tân ngày 1-10-31, quan dân Trung quốc lấy danh nghĩa hội giải quyết thời cuộc nghiên cứu, thông điện Tưởng giới-Thạch và Trương học-Lương, tuyên bố Mãn-châu độc lập — Hắc-long giang cũng tuyên bố độc lập. Người Nhật lại tuyên truyền Đông-tam-Tỉnh đã hoàn toàn ly thoát chánh phủ Trung-hoa. Công sứ các nước trú ở Bắc-bình rất chú ý đến việc ấy, mà người Nga càng chú ý hơn.

Thiết lập các chỗ để luyện tập thanh niên

Thượng-hải, 10 Octobre — Có tổ chức các chỗ tập binh để luyện tập học sinh các trường.

Cuộc điều hòa Quảng đông với Nam kinh

Thượng-hải, 10 Octobre — Theo lời tuyên cáo của Tưởng-giới-Thạch sớm mai này, thì cuộc thương thuyết Nam-kinh với Quảng-đông đã được kết quả tốt. Có lẽ trong tháng này có nhiều yếu-nhân phái Quảng-đông sẽ đến Thượng-hải, trong số sẽ có Trần-hữu-Nhân và Uông tinh-Vệ.

Thượng-hải, 11 Octobre. — Hồ-uân-Dân chủ viện lập pháp trước bị cấm cố, có lẽ sẽ đến Thượng-hải để hội kiến với ủy viên của chính phủ Quảng-đông.

MÁCH BẢO ANH EM

Tôi mắc phải bệnh Tiền lậu hậu tìm la dùng thuốc đủ mọi nơi vẫn không khỏi, sau tôi có xem báo T. D. số 368 và 381 thấy ông Toàn và Nguyễn-v-Hà đăng cảm ơn ông Hoàng-văn-Ấp 67 Phố Ninh-xá Bắc-Ninh (Tonkin), thì tôi cũng tin theo lời 2 ông ấy dùng thuốc của ông, hiện nay tôi cũng được khỏi và rứt nọc, người vẫn được khỏe mạnh. Vậy tôi cũng có mấy lời đăng lên đây, trước cảm ơn ông và 2 ông đó, sau giới thiệu các anh em, nếu ai có bệnh cứ nên dùng thuốc ấy thực được thần hiệu, sau mong ông lại kê cứu được nhiều thứ thuốc thần hiệu nữa để giúp đồng bào.

Mai-đình Thoa Bac Hiêu

Thuốc cai nha phiên

Cảnh đã từng qua cái cảnh nghiền
Chửa chừa hút hút mấy mươi viên
Đen khêu thi nghiệm công bao quản
Sách thuốc tinh lường dã cứu nghiền
Hoàn thuốc tài tình hay quá thánh
Người nghiền lúc uống sướng bằng tiên
Năm câu hỏi dưới thưa minh bạch
Nặng nhẹ đoán xong gửi thuốc liền

1· Nghiện ngày mấy bửa ?
2· Mỗi bửa mấy phân, hay mấy đồng cân ?
3 Xái ăn mấy lượt ?
4· Có táo nuốt không ?
5· Người khỏe hay yếu ?

Nguyên sứ hoa thượng hạng thông phan.

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

39 phố Cửa-tường

Tonkin | Namdinh

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

DỂ TRỊ BỊNH DAU-LẬU

mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phóc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD 64, Rue de Grenelle, PARIS và cùng các nhà thuốc có danh

Hay lắm ! Hay lắm !

(1) là thứ thuốc Bổ nhà phiến Đại Tạo hiệu Hồng-Lạc-Đường, trăm người uống đều bổ được cả trăm, không sai một chu chẳng phải nói kể hạp nguyên không đâu, bổ là uống ăn thì bổ được ngay tâm tâm đoàn chắc chắn không sai, mà uống nó vào lại không bổ phát mà [illegible] cả mạnh thêm, mập thêm mau lắm, [illegible] rất quý, uống nó đi làm việc nặng nhọc mà không được [illegible] đường sa đem theo lại rất tiện. Hoặc nặng đến đâu cũng được cả, cho đến ông già 80 tuổi mà hút nặng trên 60 năm rồi cũng bổ được vậy không.

Hoặc nhẹ cũng bổ [illegible] Uống đến 12 ngày giá mỗi ve 1p00

Bán tại HỒNG LẠC ĐƯỜNG *Chủ nhân*

Hoàng Đạo Vinh

B 148 Rue du Pont Japonais 148 Annam Taihou

(Giá thêm [illegible] thêm tin tức thư xin hỏi thương nghị)

Nên chú ý ! Chớ bỏ qua !

Hiệu ĐÔNG-QUẢN-HƯNG ở số nhà 205 phố Maréchal Foch tỉnh *Nam-Định*, là cửa hàng của người An nam, buôn bán đã lâu năm bán buôn bán lẻ đủ các thứ : gấm đoạn da lẻn nhung vóc nhiễu ; lượt tơ lãnh lụa vải bông sa, các quý khách có dùng thứ hàng gì xin cứ viết thư về lấy quyển hóa giá (catalogu), bản hiệu gửi biếu ngay, xem thì mới biết, giá bán rất hạ, xưa nay chưa từng có. Nhưng xin các ngài nhớ gửi cho cái tem năm xu để trả lời. Cảm ơn lắm !

ĐÔNG QUẢN-HƯNG

205 rue Marechal Foch 205

(Tonkin) Namdinh

Cô-tinh Bổ-Thận hoàn

Bệnh khí hư như khí loảng khí lạnh, thường sanh ra chứng

Mộng tinh. *(đêm ngủ thấy đi lại với đàn bà mà tinh khí xuất ra)*

Di-tinh. *(Vì nhọc mệt quá đêm ngủ mê man. Sải hoài trong thân thể, ma tinh khí tự nhiên xuất ra dầm dề không biết)*

Hoạt tinh. *(đi lại với đàn bà tinh khí chưa xuất, hoặc vừa lại với đàn bà là đã xuất ngay)*

Thuốc này bán buôn bán lẻ hỏi tại hiệu :

SINH-HUY

N° 44 Maréchal Foch à VINH

Đó là do tinh khí bất cố, thận thủy suy bại. Chứng nầy khi mới bị thường hay mỏi vai, đau lưng, nhức đầu, ít ăn, đêm ngủ không yên giấc hay giật mình, hay khiếp sợ, đi đứng bần thần, sinh ra lười biếng. Nếu biết thuốc mà trị ngay thì đỡ tốn tiền mà bịnh lại chóng khỏi ; nếu để lâu không chữa, để đến nỗi sinh ra chứng mộng tinh, di tinh, hoạt tinh như đã kể trên rồi thì rất có hại đến đường sinh dục, con cái hiếm muộn cũng vì đó mà ra.

Xét bệnh nầy phần nhiều người mắc lắm trong khoảng 18 tuổi đến 50 tuổi ít người tránh khỏi được.

Thời buổi cạnh tranh, yếu thua mạnh được mỗi người đều phải lo riêng phận sự, mới mong có sống còn, vì vậy mà kẻ làm việc bằng tinh thần thì lao tâm quá độ lo nghĩ thái quá mà sinh ra ; kẻ lao động thì lao lực suốt ngày, làm việc quá sức khỏe của mình mà sinh ra ; có kẻ vì sắc dục vô biết, rượu chè thức đêm mà sinh ra ; cũng có kẻ chơi bời quá độ, mắc phải bệnh lậu và giang mai sau khi khỏi rồi không có thuốc ngăn ngừa, nên bệnh khí hư thận suy cũng do đó mà sinh ra. Muốn cho [illegible] mà muốn trị cho khỏi thì phải lập tức dùng 6 lọ CÔ-TINH BỔ-THẬN giá 5$00 là chống [illegible] Hằng ngày dùng luôn thì bệnh không bao giờ tái phát mà lại còn bổ sức lực bổ tinh thần. Thiệt là một môn thuốc đa quang tự duyên niên rất là bổ ích cho đời.

MỚI VỀ :

Mũ FEUTRE và CRAVATE DE LYON

Nhiều mùi rất nhã — Buôn tận gốc, giá bán rất phải chăng.

Quý khách ở xa muốn lựa chọn mũ và cravate cho được tương lựa mùi với áo quần mùa rét, xin gởi một mảnh tissus nhỏ về, bản hiệu sẽ lựa chọn cho được vừa ý quý khách.

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

188-140, Bd Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bổn-hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải như là : lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trô. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v v... Khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trử bán sỉ và lẻ đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bổn-hiệu chế-tạo chẳng khác nào biscuits melanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn-hiệu mua sỉ có huê-hồng.

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội-hóa N° 12 [illegible] annai Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung kỳ và Bắc kỳ.

Ở xa xin viết thơ thương nghị.

TÂN LỢI

138-140 Bd Tổng đốc Phương Cholon

HÃY MUA DẦU

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

Annam ta lâu nay bị cảm, nhức đầu, nóng lạnh, sổ mũi, đau bụng, hay mua dầu của ngoại quốc mà xức hoặc uống để trừ bệnh đó. Ấy là tại Annam ta chưa chế được dầu

Ngày nay ở Saigon, chợ Tân-định, có tiệm thuốc người mình là hiệu LỢI-SANH-ĐƯỜNG đã chế ra được một thứ dầu dồng như dầu vạn ứng, không kém gì của ngoại quốc mà lại có phần hơn.

Ai đã dùng dầu LỢI-SANH-ĐƯỜNG rồi, đều khen là thần hiệu có khi đến cải tử hoàn sanh cũng được nữa ! !

Vậy thì khi nào ta cần dùng dầu nên tìm cho được dầu LỢI-SANH-ĐƯỜNG nhãn Bàn-tay mà mua, trước được tránh khỏi các chứng bệnh nói trên, sau được giúp người Annam mau phát đạt trong con đường kinh-tế.

Giá dầu lại rẻ, mỗi ve có 0$20.

Ai muốn mua sỉ, xin gởi thơ cho hiệu :

LỢI-SANH-ĐƯỜNG

309 rue Paul Blanchy -:- SAIGON

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên ! !

[illegible] LÁO, hay TIM-LA, hay LÁO nhập CỐT nghĩa là khái rất hề trong người chợt một thứ [illegible] uống vào thì sống [illegible] mà, hay trong thịt nó buồn như kiến, hay cắn cái nhất một cái, sơm đã nổi [illegible] LOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, hễ trở gió thì như vậy, bệnh nầy rất [illegible] nó chuyển nhiễm, nếu đã [illegible] BÀ thì người ấy mắc bệnh đau GIÁ-CON (Méritie), khi hư, huyết bạch, bằng huyết v. v. thì [illegible] đã rất khó, nếu đã con thì hay bằng mắt, còn TIM-LA nhập CỐT. Người khái như trong máu trong xương các vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDIRE cho nên trở gió hay [illegible], đau mình, đầu nhức đầu xuống, chân tay mỏi mệt, các cái nọc nầy nó chuyển-nhiễm rất là nguy hiểm, vì thế cho nên ta nhiều người đã rất, đã ra bởi ra bọt, đã con mòn cái nọc, thiếu cái hia, ta [illegible] đã đi quấy ngộ, vì cái nọc nầy nó chuyển-nhiễm cùng ty lúc [illegible], nếu mắc bệnh không tìm được [illegible] thuốc thần hiệu nầy thì các nọc ấy nó chuyển nhiễm sang mấy mươi đời, như cha sang đến con cháu [illegible] vì nó nhiễm người thế không có bệnh, cái sơm mão thì trong nó vi-trùng TIM-LA, cũng như bệnh NỮ LOÈN (Chancre-mou), cũng nầy nó cũng có vi-trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng nầy nó [illegible] vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh nầy cũng có nhiều người [illegible] nếu đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh nầy đã nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ẤP, số nhà 67 phố Ninh-xá [illegible] Tonkin, thế nào cũng phải mau khỏi, và rứt hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vẫn đi lại làm ăn như thường, khỏi bao giờ không biết, mọc thế vậy, nếu đến BÀ có thai uống cũng được không hại gì cả, thuốc LÁO, 1p00, TIM-LA 3p00, thuốc CHANCRE-MOU cả uống và bôi 3p00, ĐẠI LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue [illegible] PHAN-THIẾT, PHÚ HÀ 67 Rue des Marchandises (Phố Hàng-Bồ) à HANOI, NỮ-VĂN-CHIỂU chợ Vinh [illegible] hiệu commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lưu-thành-Tọa Hàng-phố Công-ích à Longxuyên, Annam [illegible] phòng, chủ nhân Lê-ngọc Thanh, route Camau à Bạc-Liêu à Cochin-[illegible] muốn mua thì gởi cho một [illegible] trước cho nên [illegible] gởi [illegible] ngân rồi hàng, nên chọn ngài [illegible] muốn làm đại lý gởi viết thơ về bản hiệu.

PHÒNG-TÍCH

« CON CHIM »

Bịnh Phòng-Tích dân đông, đàn bà sức kém thường hay bị, nhất là tuổi 25 đến 35 hay bị tâm, vì :

1 là : Khi cơm no, rượu say, vội hơm tình dục ;
2 là : Khi mệt nhọc, ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay.

nên tăng bịnh : gọi là Phòng-Tích. Khi thọ bịnh, thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn thì hay ợ thường đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi mệt. Bị lâu sắm sắc mặt vàng, da bụng đầy.

Mới bị uống 1, 2 liều, lâu 4, 5 liều, uống không công phạt, đông bịnh ít thấy đỡ [illegible] hoặc khỏi ngay. Mỗi liều chỉ bán uống, giá 0p40

VŨ-ĐÌNH-TÂN, 179 bis, Route Lorbeyre HAIPHONG ẤN TỐNG Kim tiền năm 1928

ĐẠI-LÝ TRUNG-KỲ :

HUẾ	Hiệu VĨNH-THƯỜNG, phố Gia-Long.
TOURANE	THÁI-VIÊN phố Musée và NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố Đề-bửu-Vị.
QUẢNGNGÃI	NGUYỄN-NGỌC-ẨNH, Thạch-Trụ, Mỹ-Đức và CHỀ HOÀNG à Sông vệ
NHATRANG	MỘNG-LƯƠNG-THƯ-QUÁN
TAMQUAN	Hiệu Đoàn ĐỘI-CHẤN.
VINH	Hiệu SINH-HUY, phố Gare.
DALAT	DINH-TÂN-CHÂU, Librairie
FAIFOO	HOÀNG-ĐẮC-VINH 128, phố Pont Japonais.
DONG-HOI	Lê-Quỳnh Commerçant. Chẳng ba kỳ có Đại-lý bổ sổ.

Mới đến ! Mới đến !

PHONO đĩa BÉKA NĂM 1931

đủ các điệu TRUNG NAM BẮC thật hay !

Grand arrivage de cartes postales de l'EXPOSITION INTERCOLONIALE DE PARIS, cartes BONNE ANNEE et vues pour encadrement de toutes sortes. Instruments de musique COUESSON : Mandolines Bangos, Violons Violons-Jazz etc... etc...

DISQUE

Mme RICHARD

N° 7 Rue de la Citadelle (Kế cửa Thương Tề) — Hanoi

ĐÃ CÓ RỒI ?

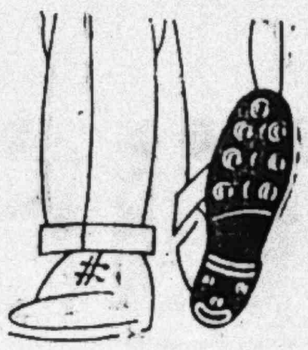

Thưa các ngài,

Hàng năm chúng tôi thường để ý tìm các kiểu Mới, đẹp La, để hiến các ngài trước tỏ là một nhà công nghệ chuyên môn, sau để các ngài có đủ lòng tin yêu mà giúp cho công nghệ của chúng tôi. Bởi vậy bản hiệu nay đã in xong cuốn Catalogue 1932 rất đẹp, để hiến các ngài.

Xin các ngài cứ viết thơ về bản hiệu sẽ gửi kinh biếu ngay.

AN-THÀNH

37 rue de Soie -:- HANOI

INDIAE là [illegible] thứ [illegible] giống hơn [illegible] Crepe [illegible] không trơn như Crepe.

PELLOTEN là [illegible] thứ [illegible] mặc [illegible] mua rất rất đẹp, mua buôn giá rất hạ, [illegible] là bản-hiệu [illegible] thứ nhất nên muốn bán giá hạ để ai ai cũng có thể mua được, giá bán là 1p00, 2p50, 3p00.

Muốn được tự-do

Nên dùng thuốc cai nha phiến văn minh, uống vào người rất khỏe, nặng độ hai tuần, nhẹ thời tuần lễ là hết bệnh nghiện, hiện thuốc nầy có giấy chứng nhận là không có chất thuốc phiện, nếu không bổ được thời trả lại tiền, khi mua phải nói rõ ăn nhiều hay ít, có tật bệnh chi không, người khỏe hay yếu, để tôi chế thuốc gởi đủ bổ xong. Còn ngài nào trong người không có bệnh chi duy có bệnh nghiện thời mua thuốc ở các đại lý cũng vậy. thuốc nầy sáng chế đã lâu, là bởi chủ nhân cũng một số thờ, lời 30 năm công việc trễ nải, nghĩ tới rất phiền, nên mời gia công nghiên cứu đông tây y học, xét bệnh lập phương để chữa lấy mình cho khỏi ả phiện ám ảnh, khi đang bỏ trong người khoan khoái tỉnh tao, thực bệnh quỉ có thuốc tiên vậy. Các ngài dùng thuốc bỏ xong được 5, 7 tháng hoặc một vài năm, bất hạnh mà có bịnh chi dưng nên hút lại, lập tức viết thơ cho tôi lấy thuốc về dùng, bịnh liền tiêu tán, xin nhớ : thuốc hạng nhất 5$00 một ve, hạng nhì 3$00 một ve, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50, khi bổ nên dùng thuốc *sâm nhung sang bổ hoàn* 2$00 một hộp, uống vào người thêm sức khỏe.

Lại bán các thứ thuốc chữa các bệnh người lớn trẻ con như sau nầy : đàn ông mộng tinh, gi tinh, hoạt tinh 1$00, 6 hộp 5$00, đàn bà kinh nguyệt không đều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết xám 5$00, 6 hộp, đau bụng, đau tức kính nhiên 1$00, ho lao, ho hen, đàm suyễn, thổ huyết, khái huyết, tiện huyết 1$50, phong thấp, tê bại 0$60, có dễ không nuôi hay không dẻ 5$00, 6 hộp, đau mắt màng mộng 0$50, sốt rét ngã nước 0$25, lậu và giang mai chữa rứt nọc, không hại sinh dục, hẹn ngày cho khỏi mỗi ve 1$00, nọc lậu hay nọc giang dã lâu không khỏi 1$50, các bệnh nầy khi mua phải kể cho minh bạch, gởi cách lảnh hóa giao ngân, để bì cho chủ nhân : *Monsieur* Trần-đắc-Sử *dit* Tam-tỉnh y-quán, *phố nhà hỏa, số 38* HANOI.

Đại lý : Trung-kỳ thương cục 107 phố Gia long Huế, tiệm Đông kinh Dalat, Lê-nam-Hưng Phan thiết, Vĩnh-hiệp Phát Mỹ-phước à Long-xuyên Nam kỳ, Nguyễn-v-Ngân 6 chợ cũ Thái-nguyên, Trần-Sơn Hữ phố Gare Haiphong

Tam-kỳ : ĐỒNG-BÀO CHÚ Ý ! !

NGƯỜI MAY MỚI GẶP THUỐC HAY ?

Tạo ahơn-Đường Hocmôn Gia-định

NAM-KỲ THÀNH CÔNG BẮC THÀNH-DƯỢC

1) THẦN-HIỆU TÊ BẠI HOÀN, chủ trị các chứng phong tê bại xuội nhức mỏi hoặc sảng hậu tê sưng rất thần hiệu : mỗi hộp giá 1p.20

2) ĐIỀU KINH BẠCH [illegible] BẠCH ĐẠI HẠ đau bụng xót ruột, xây xẩm đều trừ được hết hễ uống vào thì dặng khỏe mạnh mỗi hộp giá 1p.00

3) SÍ LAO BỔ TẠNG HOÀN, là thuốc bổ lao qui ông, qui thầy, qui học-sanh làm việc mệt mỏi bổ tinh thần rất hiệu nghiệm bổ phổi trừ ho-lao giải trí não, là thanh được, mỗi hộp giá 1p.00.

4) NGŨ LÂM BẠCH THƯỢC TÁN, chuyên trị về chứng đau lậu-kim-thời hoặc lâu, hoặc mau, uống thì trừ hết (chỉ mà hoặc trược độc) tánh thuốc ôn hòa dễ uống, 12 bao : 2p.00

(1-4) DƯƠNG MAI SANG ĐỘC HOÀN, trị các chứng PHONG-TÌNH DƯƠNG-MAI CÓ GHẺ, SANG ĐỘC PHÁT SƯNG HỘT XOÀI hoặc cối khi còn ẩn trong mạch-máu hoặc chưa trổ ra hoặc âm-ỷ nhức đầu hoặc LẬU ĐỘC và nhiệt độc đều trị đặng tất cả, bịnh nhẹ uống 10 bao, nặng uống 15 bao tuyệt độc khỏi trừ căn ; (giữ được vệ-sanh) KHÔNG HẠI SANH DỤC thứ thuốc bổn hiệu mới tìm đặng là phương thuốc thành hai số 4-4, 12 bao cachet giá . . . . 3p.00.

5) HÓA ĐÀM CHỈ KHÁI TÁN, trị các chưng ho phong ho đàm (HO NHIỆT) Ho ban trái mụt trong cổ hoặc ngứa cổ v. v... 12 bao giá. . . 1p.00.

5-5 THUỐC HO HOÀN trị ho huyết ho sẩn-hậu, hoặc già-cả ho mệt, ăn ngủ thất thường, mỗi hộp 12 hoàn 1p.00

6) BỔ TÀ THUẬN QUYÊN TÊ, nhân ĐỒNG-HỒ-TREO, trừ đặng cái giống độc ở trong bụng chôi nước bịnh hậu đau bụng lâu năm xổ không phạt tỉ-vị xổ khỏe không đau bụng kiêng cữ kiêng, 12 bao 2p.00.

7) THANH NHIỆT GIẢI-BAN-TÁN, trị các chứng BAN CHẨN nội nhiệt, bịnh hậu da vàng, con nít ĐỒ MỒ HỘI ĐẦU hoặc CAM TÍCH bụng lớn, 12 bao : 1p.00

8) ĐOAN DƯƠNG CẤP-CỨU HOÀN, chế ngày mồng năm tháng năm gấp trị các chứng, nhứt là trị bịnh thời khí, dịch khí, cảm mạo thương hàn đi đường đem theo hộ thân thật là LINH-ĐƠN ; mỗi hộp 30 hoàn giá 1,p50.

BẮC THÀNH DƯỢC CỦA BỔN HIỆU KHÔNG TỰ KHOE ;

Đồng bào anh em chị em cũng đã biết rõ là BẮC THÀNH DƯỢC đã có giấy chứng-nghiệm và được tam kỳ hoan nghinh ;

Ở xa muốn mua thuốc thơ hoặc mandat thì đề ngay :

Monsieur TRƯƠNG MINH Y
Directeur TÁO NHƠN ĐƯỜNG
N° 4 Rue de la Gare à HOCMON Gia-định

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM

mới ra đời

nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-nam xuất-bản

Sách nầy do mấy nhà lương y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ mới, đông, tây ; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, tưng trải lâu năm ; làm thành sách nầy : nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện ; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc, rất phải xem coi mà hễ thầy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ, để biết cách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng, quyển nhất giá 0$30.

Bán tại hiệu DƯƠNG-NGUYÊN 123 phố khách NAM-ĐỊNH

Các ngài ở xa gửi thơ mua, xin nhớ gửi thêm tiền cước 0$13

Ở bản hiệu lại có bán thuốc BỔ PHỔI của Môn thuốc Thần-Tiên trị khỏi hết thầy các chứng ho rất hay, giá mỗi lọ 0$30. Thơ và mandat gửi cho :

NGUYỄN-XUÂN DƯƠNG

Phố Khách -- NAM-ĐỊNH

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur (Gérant) HUỲNH-THÚC-KHÁNG